

Teljessé vált bányászattörténetünk breviáriuma

HADOBÁS SÁNDOR

Dr. Izsó István: *A montanisztika magyarországi történetének forrásai és szakirodalma*. Bp. 2010. Magyar Olajipari Múzeum – Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, 943 old. + XVI old. színes mell. (A magyar bányászat évezredes története IV.) CD-melléklettel.

Nagy örömmel és a szerző-szerkesztő iránti őszinte elismeréssel vettük kézbe a vaskos kötetet, amellyel teljessé vált bányászattunk történetének alapvető kézikönyve, a *Magyar bányászat évezredes története*. (Emlékeztetőül: az I. és II. kötet 1996-97-ben, a harmadik pedig 2001-ben látott napvilágot az OMBKE gondozásában.) A szakterület művelői régóta hiányát érezték már egy minden részletre kiterjedő, alapos bibliográfiának. Ez a munka a legteljesebb mértékben megfelel ennek az elvárásnak, s nem kétséges, hogy a következő évtizedekben nélkülözhetetlen segítője lesz a bányászat, a kohászat és a rokon szakmák múltja után kutatóknak és az alkalmi érdeklődőknek egyaránt.

A bibliográfia 892-93-tól 2009-ig évek szerinti beosztásban tartalmazza a címeket, összesen 12438 tételt sorol fel. A kereséshez megfelelő mutatók állnak rendelkezésre (*Szerzők szerinti betűrendes névmutató, Tárgymutató szakterületek szerint, Bányakerületek, bányavidékek szerinti helymutató, Települések szerinti helymutató*.) Végül 16 színes képtábla zárja a kötetet, ízelítőt adva bányászattunk kultúrtörténeti emlékeiből. Nagyban megkönnyíti a hatalmas anyagban való eligazodást a könyv mellékletéül szolgáló, a nyomtatott változatot elektronikus formában tartalmazó CD-lemez, amely sokirányú keresési lehetőséget kínál a használóknak.

A páratlanul értékes könyv önmagáért beszél, nem kíván tartalmi és egyéb elemzést. Ehelyett álljon itt a szerző-szerkesztő, dr. Izsó István néhány mondatja a Bevezetésből (11. old.): „E kötet a montanisztika magyarországi történetének legfontosabb forrásait, illetve szakirodalmát kívánja összefoglalni és bemutatni egy sok tekintetben formabontó szakkibibliográfia keretében. Formabontó, mert nem klasszikus módon összeállított bibliográfiáról van szó, hanem egy számítógépes adatbázis adattartalmának nyomtatott formában történő megjelenítéséről. Formabontó abban az értelemben is, mert nem csupán egy szakkibibliográfiát foglal magába, hanem tartalmazza mindazokat a levéltári és egyéb kézíratos dokumentumokat is, amelyek a bányászat és kohászat, illetve a hozzájuk szervesen kapcsolódó erdőszet magyarországi története áttekintéséhez, ismeretéhez elengedhetetlenek. Mindebből következően a kötet szerkesztési elvei nem mindenben felelnek meg egy szakkibibliográfiával szemben támasztott általános elvárásoknak.”

Kétségtelen, hogy a könyv megjelenése mögött rendkívüli szakmai-tudományos teljesítmény áll, amely egyedül dr. Izsó István nevéhez fűződik. Áldozatos munkássága nélkül a hazai bányásztörténeti kutatások jóval szerényebb eredményeket tudnának felmutatni az ezredforduló utáni évekből. Több könyvet publikált, elkészítette a *Bányászati és Kohászati Lapok* repertóriumát, folyamatosan gyűjti a szakirodalmi adatokat, az interneten, a *Magyar Elektronikus Könyvtár* állományában megtalálható bányásztörténeti tárgyú könyvek nagy része is általa került az adatbázisba, és még sorolhatnánk az érdemeit. S mindezt nem kötelességszerűen, hanem fontos hivatali elfoglaltságai mellett, a bányász-kohász szakma múltja iránti olthatatlan kíváncsiság jegyében, önként vállalt feladatként végzi. Köszönet és tisztelet érte!

Dicséret illeti a kiadókat is, hogy a bányaiipar (s egyáltalán a hazai gazdaság) sanyarú állapotában vállalkoztak e fontos munka kiadására, nagy szolgálatot téve szakterületünknek. Bizonyára nem volt könnyű feladat az anyagiak előteremtése. A könyv használói számára külön öröm, hogy technikai kivitele ugyanolyan elegáns és tartós, mint az első három kötet esetében volt. A *Magyar bányászat évezredes története* így, négy kötetben méltó emléket állít hajdan virágzó iparágunknak.

T a r t a l o m

Tanulmányok

Georgius Wernher Magyarország csodálatos vizeiről. (<i>Dr. Dobos Irma</i>).....	3
Úrvölgyi bányapénzeink. (<i>Szemán Attila</i>).....	15
A bánya, 1908-1919. Egy hajdani bányászati szaklap emlékére. (<i>Tóth Álmos</i>)	46
Az ózdi vasgyári alkalmazottak lakáskörülményei 1918 és 1945 között. (<i>Nagy Péter</i>)	64

Közlemények

A rudabányai vasbuca. (<i>Hadobás Sándor</i>)	88
Bányász díszszebkendő 1948-ból. (<i>Hadobás Sándor</i>)	93

Szakirodalom

Teljessé vált bányászattörténetünk breviáriuma. (<i>Hadobás Sándor</i>)	98

